

१. परिचय

पोषण सुरक्षामा मुख्य भूमिका निर्वाह गर्ने तरकारी बालीले नेपालको कृषि क्षेत्रको कुल गार्हस्थ उत्पादनमा ठूलो हिस्सा योगदान गर्ने गर्दछ । कृषि क्षेत्रको व्यवसायिकीकरण साथै औद्योगिकीकरण तर्फ उन्मुख तरकारी बालीबाट छिटो आय आर्जन भई गरिवी न्यूनीकरणमा सहयोग पुर्याउने प्रमुख कृषि बाली हो । नेपालमा करिब २ लाख ९७ हजार हेक्टर क्षेत्रफलमा तरकारी खेती हुने गरेको छ । बागमती प्रदेशमा ४९.७ हजार हेक्टर क्षेत्रफलमा तरकारी खेती हुने गरेको छ । तरकारी बालीको उत्पादन बढाउन यसको उत्पादकत्व बढाउनु नितान्त आवश्यक छ र यसका लागि आधुनिक प्रविधिहरू अपनाउन जरुरी देखिएको छ । संरक्षित संरचनामा तरकारी खेती गरी मनगो आमदानी गर्दै खुल्ला संरचनामा भन्दा अधिक उत्पादन लिने चलन हालको वर्षहरूमा बढ्दो क्रममा छ । प्रतिकूल मौषममा उत्पादन, शत्रुजीवहरूबाट संरक्षण गरी बिषादीको उपयोगमा कमी मल तथा पानीको नियन्त्रित प्रयोग गरी अधिकतम उपयोग गर्न सकिने संरक्षित संरचनाहरूमा तरकारी खेती गर्दा उल्लेखनीय रूपमा तरकारी बालीको उत्पादकत्व बढाउन सकिने कुरा प्रमाणित भईसकेको छ । त्यसैले यस्तो प्रविधिलाई प्रवर्द्धनका लागि कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न तथा नेपालको बागवानी क्षेत्रलाई आधुनिक प्रविधिमा परिणत गर्न उच्च प्रविधियुक्त संरचनामा तरकारी खेती लगायत तरकारीको नर्सरी स्थापना गर्न डिजाइन तथा ईस्टिमेट तयार पारिएको छ ।

२. मुख्य कार्य

उच्च प्रविधियुक्त संरचना (बाँसको प्लास्टिक घर, फलामको पाइपको प्लास्टिक घर, जि. आई. पाइपको प्लास्टिक घर, नेचुरल्ली भेण्टिलेटेड ग्रिन हाउस, हाइटेक ग्रिन हाउस, नेट हाउस) को स्पेशिफिकेशन, डिजाइन, लागत ईस्टिमेट तयार पारिएको छ ।

३. लागत ईस्टिमेटका आधारहरू

वजारमा प्रचलित तथा कृषकमाझ लोकप्रिय विभिन्न उच्च प्रविधियुक्त संरचनाको अध्ययन गरिएको थियो । बागमती प्रदेश भित्र उच्चप्रविधियुक्त संरचना निर्माण गर्ने आपूर्तिकर्ता तथा विभिन्न सामग्री विक्री गर्ने निकाय सँग छलफल तथा सामग्रीको वजार मूल्य माग गरिएको थियो । अध्ययन तथा छलफलमा पाईएका मूल्यहरूलाई आधारमानी यो अध्ययन गरिएको हो ।

४. कूल लागत ईस्टिमेट

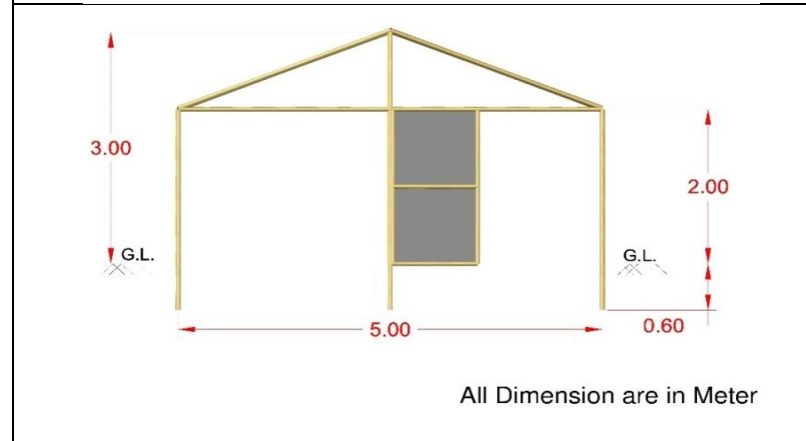
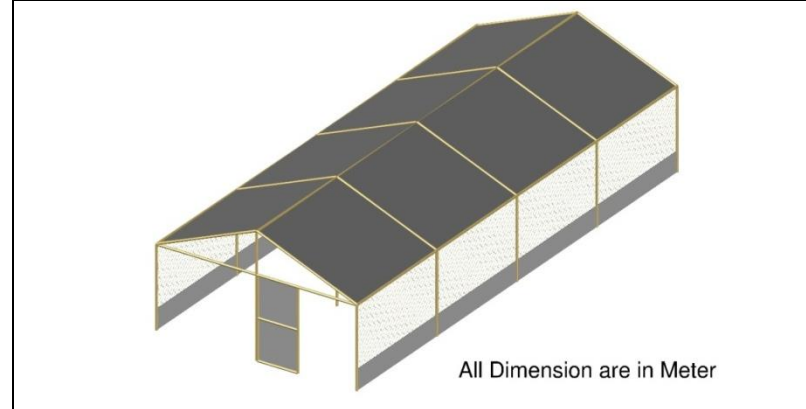
तालिका १: विभिन्न साईजको उच्च प्रविधि घरको लागत ईस्टिमेट विवरण

क्र. स.	विवरण	क्षेत्रफल, (ब. मि.)	ईस्टिमेट, रु.	प्रति वर्ग मिटर
१.	बासको प्लाष्टिक घर	६०	२९,५६८	४९२।८०
२.	फलामको पाइपको प्लास्टिक घर	६०	९९,२५८	१५२०।९७
३.	जि. आई. पाइपको प्लास्टिक घर	६०	९,५५,९९४	२५८६।५७
४.	नेचुरल्ली भेण्टिलेटेड ग्रिनहाउस	१००८	२९,९६,९८८	२९७३।२०
५.	हाइटेक ग्रिनहाउस	५६०	३७,९९,६९७	६७८५।९७
६.	नेट हाउस	१००८	१३,९७,८६९	१३०७।४९

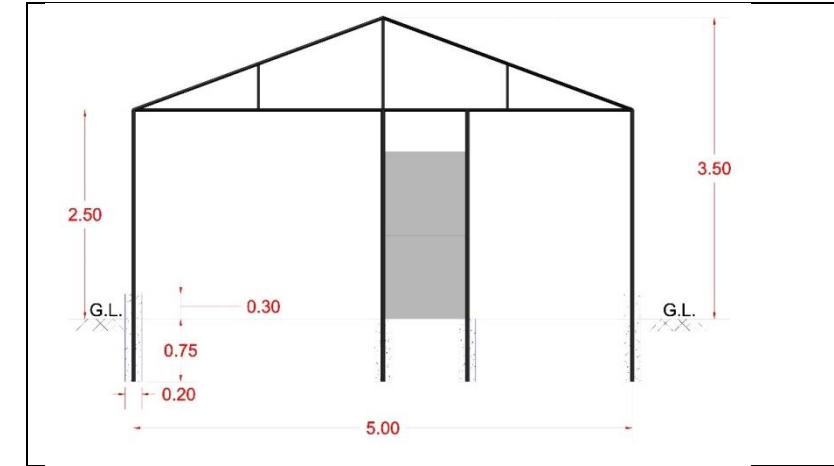
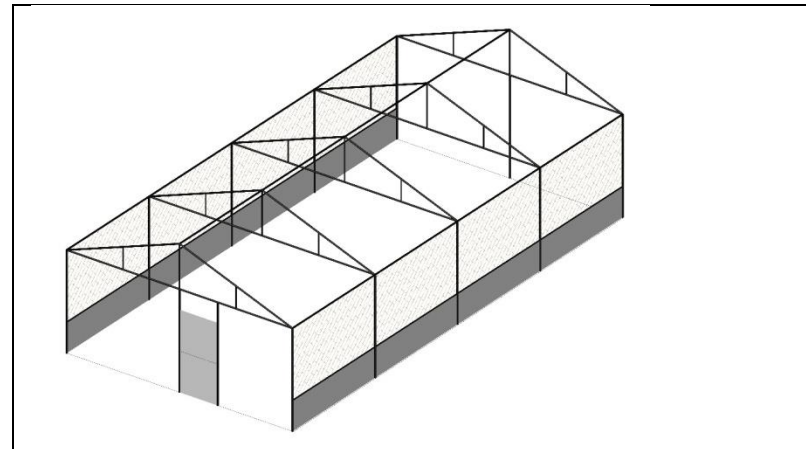
५. स्पेशिफिकेशन

All are ISO Metric view and all Dimension are in Meter

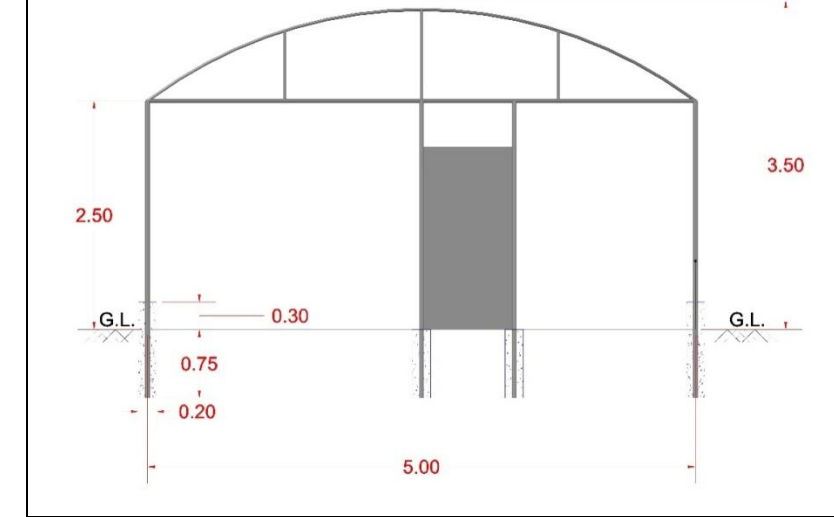
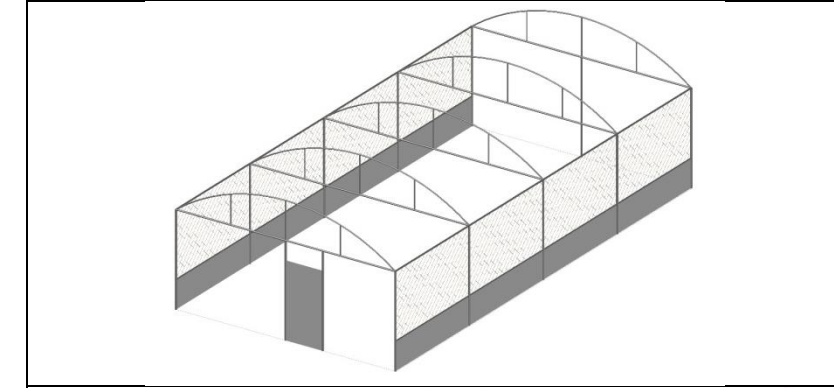
५.१. Bamboo Tunnel (बाँसको प्लास्टिक घर)

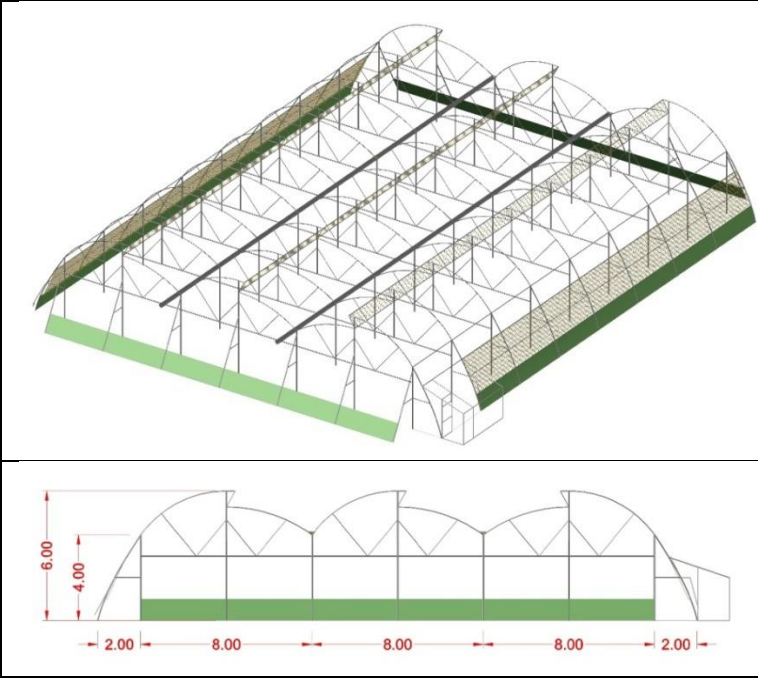
५.२ Iron made Tunnel Plastic Tunnel (फलामको पाइपको प्लास्टिक घर)

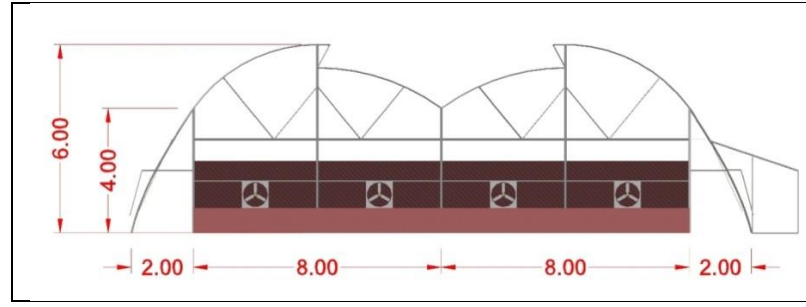
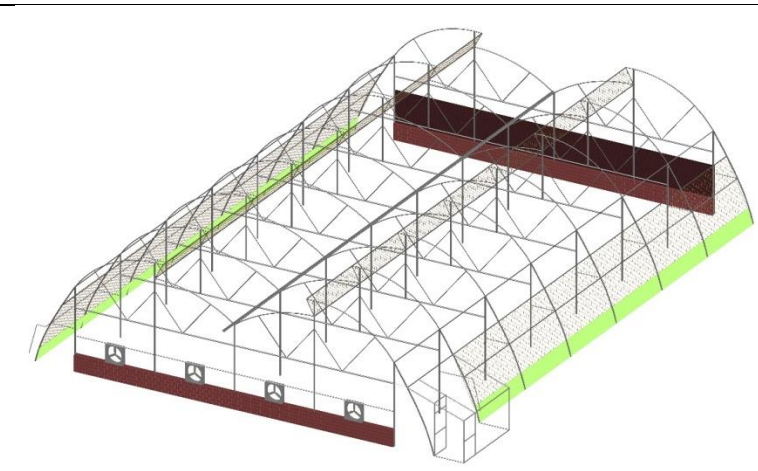
५.३ GI Made Plastic Tunnel (जि.आई. पाइपको प्लास्टिक घर)

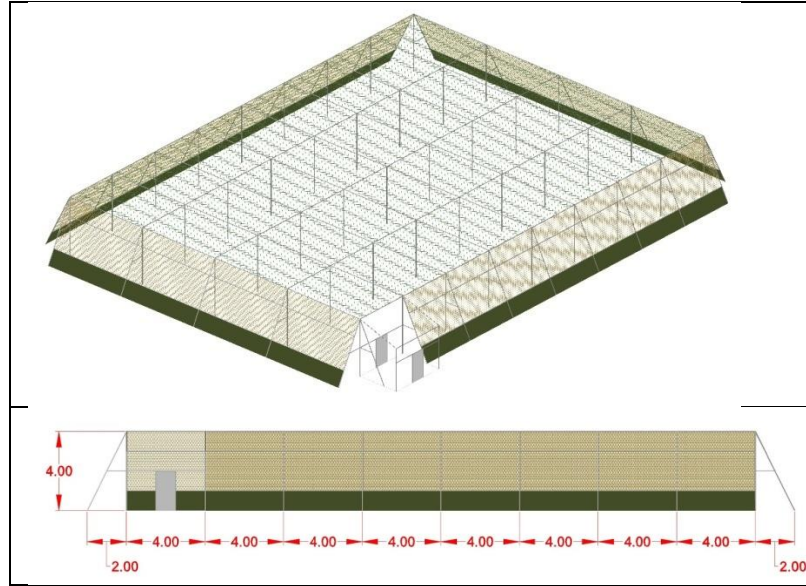
५.४ Naturally Ventilated Green House (नेचुरल्ली भेण्टिलेटेड ग्रिन हाउस): Area: 1008 Sqm

४.५ Hi-Tech Green House (हाइटेक ग्रिन हाउस): Area: 560 Sqm

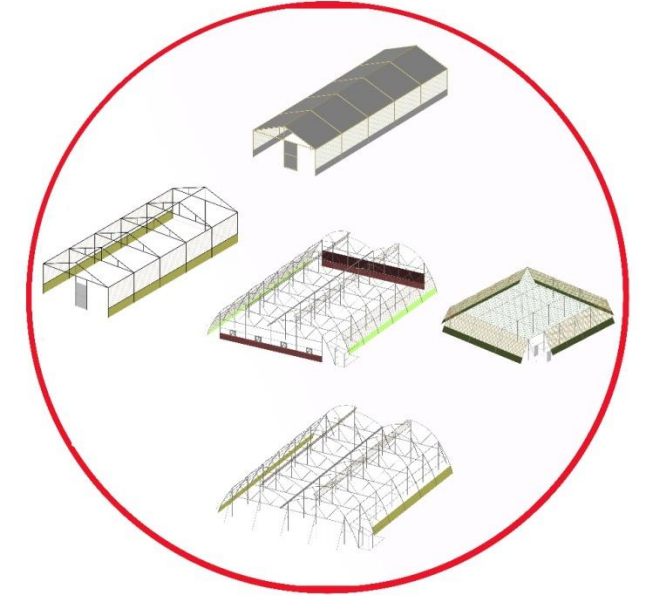
४.६ Net House (नेट हाउस): Area: 1008 Sqm

तयार गर्ने निकाय
श्री ग्रिन लाइफ एग्रोटेक कम्पनी,
का.म.न.पा. ३०, जमल, काठमाण्डौ.

पेश गरिएको निकाय
कृषि विकास निर्देशनालय
बागमती प्रदेश, हेटौंडा

उच्च प्रविधीयुक्त संरचनामा तरकारी खेतीको लागि डिजाईन तथा स्पेशिफिकेसन

कृषि विकास निर्देशनालय

बागमती प्रदेश,
हेटौंडा, मकवानपुर

२०७७/७८